

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Vtrum in Deo relatio sit idem quod sua essentia. artic. 2. disput. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

onorum, quoniam eodem numero tono ab arte musica considerantur, non est quantitas realis. Haec tamen & alia, quae hoc loco à Caietano, & aliis disputantur, breuitatis gratia, & quia eorum examen ad dialecticum, philosophum, aut metaphysicum potius, quam ad Theologum spectat, omitto.

ARTICVLVS II.

Virum relatio in Deo sit idem, quod sua essentia.

DISPVATIO I.

Gilberti error.

PRIMO loco refert D. Thomas errorem Gilberti Pictaenensis Episcopi, quem retractauit postea in Concilio Rhemensis, non quidem illo, quod fuit sub Leone tertio celebratum, contineturque in secundo tomo Conciliorum, sed in alio temporibus Bernardi sub Eugenio tertio, cuius idem Bernardus sermone 80. super Cantica meminit. Error Gilberti fuit, quod asseruerit relationes diuinas esse assistentes, & quasi extrinsecus affixas essentiae, sic nimirum, ut non essent idem cum ea, sed ab ea distinctae, eidem assistentes, & coniunctae. Radicem huius erroris, ait Diuus Thomas, fuisse, quod Gilbertus in relationibus creatis praedicamenti relationis considerauit proprium dumtaxat eorum modum, in quo à ceteris praedicamentis distinguuntur, nempe esse ad aliud, non uero considerauit id, quod commune est omnibus praedicamentis accidentium, esse uidelicet in subiecto, quod quidem coniunctum, intrinsecumque est modo proprio relationum. Ita enim relatio ad praedicamentum spectans habitudo est unius ad aliud, ut cum accidens sit, de intrinseca ratione illius sit, inesse ei, cuius est habitudo. Solum ergo attendens Gilbertus ad modum proprium relationum asseruit, nullam, siue increatam relationem, ita esse in eo, quod formaliter referre faciat ad aliud, quasi illi inlit, aut cum eo idem sit: sed dumtaxat illi assistere.

Prima conclusio D. Thomae Relatio in Deo est idem cum diuina essentia.

Relato hoc errore, duas statuit D. Thomas conclusiones. Prima est, Relationes diuinae sunt re ipsa idem cum diuina essentia. Est de fide: ut constat, non solum ex Concilio Rhemensis, in quo error Gilberti damnatus est, sed etiam ex Concilio Lateranensi 2. sub Innocentio 3. cap. *Firmiter*, & capite *Damnatus*, de summa Trinitate & fide Catholica. Si namque in Deo relationes essent realiter ab essentia diuersae, foret, utique quaternitas rerum in Deo, trium uidelicet relationum, inter quas reperiretur discrimen reale, & essentiae simili discrimine à relationibus diuersae: contra id quod capite *Damnatus*, definitur. Item, essentia diuina non esset simplex omnino: iam enim compositionem cum relationibus efficeret in constituendis personis diuinis, contra decretum cap. *Firmiter* citati. Probat Diuus Thomas conclusionem in argumento *sed contra*, quoniam res omnis, quae non est diuina essentia, est creatura: quare si relationes, quae re ipsa sunt in Deo, non essent diuina essentia, essent creaturae, ac proinde tribuendus eis non esset cultus laetiae, contra id, quod in praefatio Trinitatis canitur, *et in personis proprietatis, & in maiestate adoretur aequalitas*. In corpore uero articuli eam probat, quia quod in rebus creatis habet esse accidentis, translatum ad Deum habet esse substantiae: eo quod in Deo, propter omnimodam simplicitatem, nullum sit accidens: quare relationes diuinae non sunt accidentia.

Molina in D. Thom.

A sed habent esse substantiale diuinae essentiae, sunt quidem cum ea.

Secunda conclusio, Relatio in Deo ratione distinguitur ab essentia. Hanc probat D. Thomas, quoniam in relatione diuina importatur respectus ad terminum, non uero in diuina essentia.

Secunda concl.

DISPVATIO II.

Virum attributa diuina ex naturae uici distinguantur inter se, & à diuina essentia.

B

Licet Diuus Thomas in hoc articulo solum de modo distinctionis, accidentitatis relationum diuinarum cum diuina essentia disputet, oportet tamen erit, examinemus quanta sit identitas, distinctioque rationum omnium realium, quae sunt formaliter in Deo. Ut uero ab absolutis incipiamus, ex dictis q. 4. art. 2. disp. 2. si iungas eas, quae ad calcem art. ultimi quaestionis 2. diximus, est manifestum, eiusmodi rationes reales absolutas, quae formaliter sunt in Deo, non esse aliud, quam perfectiones simpliciter, de quibus locis citatis dictum est, quaeque attributa diuina dici consueuerunt. Quia uero, sicut ad finem articuli ultimi citati, ostendimus, de perfectionibus eiusmodi formare non possumus in hac uita conceptum absolutum incomplezum, qui sit ipsarum proprius, sed eum tantum, qui communis etiam sit similibus perfectionibus creatis, inde est, ut nomina, quibus illas sine admixtione alterius conceptus connotatiui alicuius negationis, aut cuiusuis alterius significare consueuimus, esse soleant analoga, Deo & creaturis communia: sic habent scientia, intellectus, uoluntas, &c.

C

Dixi, esse soleant analoga, communia Deo, & creaturis: quia, ut q. 13. art. 1. disp. 2. ostensum est, ea, quae concipere non possumus conceptu illis proprio, quin sit complexus, admiscens conceptum connotatiuum, significare possumus nomine proprio, quod significet rem illam, quoad id, quod est in se, quin aliud quippiam misceatur, iuxta modum, quo ostendimus uocabulum *Deus*, & *Deitas*, significare naturam ipsam diuinam, quoad rationem absolutam singularem, quam in se habet, & quam esse scimus, licet nesciamus, in hac uita quid, & quae in se ipsa sit. Haud secus si uox, *aeternitas*, imposita sit ad significandam durationem diuinam singularem, quam nos concipimus & explicamus per hanc orationem, duratio utrimque infinita ac indiuisibilis, erit nomen significans sine admixtione alterius rei perfectionem simpliciter singularem, quam Deus habet. Idem dic de uocabulo, *omnipotentia*, si nomen sit composita figura incomplexe significans potentiam diuinam in singulari, sine admixtione aliqua. Quod sit, ut perfectiones simpliciter, quae sunt in Deo, licet à nobis concipi non possint in hac uita conceptu incomplexe absoluto ipsi proprio, significari tamen possint, tum nomine analogo, cuius ambitu, & ipsa, & similes perfectiones creatae comprehendantur, tum etiam nomine singulari proprio.

F

Ut ad calcem articuli ultimi citati dictum est, quamuis unaquaque perfectio simpliciter appellari possit attributum diuinum, interdum tamen attributum diuinum sumitur pressius, pro solis illis perfectionibus simpliciter, quae tamquam affectioes substantiae & essentiae diuinae à nobis concipiuntur, tales sunt intellectus, uoluntas, scientia, potentia, &c. id quod innuit Damascenus 1. lib.

Attributa quibus conceptibus & nominibus concipiuntur à nobis, & significentur in hac uita.

Attributum diuini biformis sumitur.